

DEBRECZEN

Haszonszűrés, kiadóhivatal és nyomda:
 Debrecen, József királyi herceg-utca 1.
 (Béka-bérlőház.) — Telefon: 113. szám.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
 XXII. évf. 13. sz. 1945. február 22. csütörtök

Előfizetési ár: havonta 10.— pengő,
 negyedévre 30.— pengő. Egyes szám
 ára: hétköznap és vasárnap 50 fillér.

Nem ellenségként,

hanem felszabadítóként jött a vörös hadsereg diadalmas útján Magyarországra. Ezt hirdették az oroszok a sajtóban és rádióban, még mielőtt csak egyetlen orosz is magyar földre lépett volna. Az orosz őszinte és egyenes jellemű nép. Nem szeretik a hazugságokat és különösen azt nem viselik el, ha nekik hazudnak. Ennek viszont levonják azt a következtetést is önmagukra nézve, hogy saját érdekeik támogatására sem mondanak valótlan. Azt a híradást tehát, hogy felszabadítóként jönnek, nagyon sokan a magyar népből igaznak vették. És akik hitték az orosz szónak, nem is csalódtak. A híradásokat követték a felszólítások: tegyék le a fegyvert, ne harcoljatok a felszabadító hadsereg ellen, fordítsátok fegyvereket az igazi ellenség, a németek ellen!

A felszólításnak sok ezren és ezren de szívesen eleget tettek volna. Megakadályozta ebben a magyar népet nemcsak a hazug német és magyar fasizta ellenpropaganda, amit még csak könnyűen legyűrt volna, de itt ültek a nyakunkon a német pribékek tízezei és ezek könnyörtelenül elhurcolták, ha kellett, kivégezték a legelső gyanús neszre a magyarokat.

Ki esodálkozhatik jó lelkiismerete szerint azon, hogy amikor egy-egy magyar várost a végül felfokozott ellenállás miatt csak nehézséggel és sok orosz vérbe került áldozattal tudtak felszabadítani, ennek a városnak viselnie kellett a két oldalról rátört tűz minden súlyát és veszedelmét, károsodását.

De lassanként ezen is túlesett a magyar föld jórésze, melyet — most már saját szemünkkel látjuk — valóban felszabadítottak az oroszok a német fasizták elnyomatása alól.

Meg kell őszintén mondanunk mindenkinek, aki az első győztes rohamok után is orosz katonákkal találkozott egy-egy pincelejárásban, amint lövéses kéz fegyverrel megállt az orosz vitéz, rendszerint annyit kérdezett: nyemetszki? És amint a felelet elhangzott: nye, magyarszki! — akkor a fegyver más helyzetbe került és a zord katonare mosolygóssá vált.

A magyarokkal szemben még ekkor sem éreztek gyűlöletet, nem sarkalta őket bosszúra a ránk kényszerített ellenállás.

És jöttek a békes napok, amikor meg kell kezdődnie a konszolidációnak. Az életet tovább kell vinni. A hatóságok szinte tehetetlenek voltak a feljűk meredő, csaknem megoldhatatlan feladatok előtt. Ez sincs, az sincs. Mindennél csak nehézség, segítség sehonnan.

Kezdődtek a tárgyalások az orosz parancsnokságokkal és a magyar hatóságok nagyon is hamar rájöttek, hogy az orosz ember nem szereli a hazugságot, amit egyszer kimondott, azt tartja. Ha azt ígérte, hogy felsza-

Lübeck felé 20 kilométeres menetoszlopban menekül a német lakosság

Orosz csapatok elfoglalták Krossen, Bobersberg és Kristianstadt városokat - Losonc közelében 60 helység a Vörös Hadsereg kezére került

Angolszász repülőgépek ezrei támadták Nürnberget és Berlint

A Szovjet Tudósító Iroda hadműveleti jelentése

Moszkva, február 21. (MTI) A Szovjet Tudósító Iroda február 20-ai hadműveleti jelentése: Febr. 20-án a Samland félszigeten csapatunk visszaverték a Königsbergből bármely veszteség árán nyugat felé áttörni készülő ellenséges csapatok és harcokcsik támadását. Königsbergből délnyugatra összeszűkítették az ellenség körülzárt harcsoportját köré vont gyűrűt és elfoglalták jobb helységeit. Február 19-én Königsbergből délnyugatra és nyugatra eső körzetben megrongáltak és megsemmisítettek 70 német harcokcsit és foglyul ejtettünk 600-nál több német katonát és tisztet. — Danzig felé déli csapatunk folytatták támadásukat a Visztula nyugati partja mentén. Harcba elfoglaltak 50-nél több helységeit. Graudenz körül tovább folytak a körülzárt ellenséges helységek megsemmisítésére irányuló hadműveletek. Brandenburg területén csapatunk támadó harcok eredményeként elfoglalták Krossen, Bobersberg és Kristianstadt városokat, valamint harcok közepette bírójba vettek mintegy 80-nál több helységeit. Február hó 19-én ebben a körzetben foglyul ejtettek mintegy 1000 német katonát és tisztet. Breslau körzetében folytattuk a városban körülzárt ellenséges harcsoportok megsemmisítését. Csehszlovákia területén Lucenectól (Losonc) északnyugatra erdőkkel borított hegyes vidéken csapatunk elfoglaltak 60-nál több helységeit. A Duna északi partján Komáromtól keletre sikeresen visszavertünk nagy gyalogsággal és páncélos erőkkel indított ellenséges támadást. Február 19-én ebben a körzetben megsemmisítettünk, vagy megrongáltunk 60 német harcokcsit. — Az arcvonalon többi szakaszán felderítő tevékenység és számos fronton helyi jelentőségű harcok folytak. Február hó 19-én az egész arcvonalon megrongáltunk és megsemmisítettünk 206 ellenséges harcokcsit, légiharcokban és légvédelmi ágyúink tüzeiben lelőttük az ellenség 109 repülőgépet.

SZÖVETSÉGES CSAPATOK ÁTKAROLÁSSAL FENYEGETIK A SIEGFRID-VONAL EGY SZAKASZÁT

London, február 21. (MTI) A nyugati hadszíntérről érkező reg-

gell jelentések Patton tábornagy 3. hadseregének Luxemburggal szembeni előnyomulására összpontosítják a figyelmét. A két szövetséges hadsereg már alig 10 km választja el és így átkarolással fenyegetik a Siegfried-vonal 80 km hosszú szakaszát. A szövetségesek tényreterre tettek alatt 4500 hadifoglyot ejtett. A Siegfried-vonal északi végén skót csapatok felmorzsolják a Gochban rekedt német erőket a Maas és Rajna közötti terepre. A calcarai újon a szövetségesek két további falut elfoglalják. A németek kétségbeesett ellentámadásokat hajtanak végre, hogy megvédjék a calcarai utat és még egy hadosztályt dobják a küzdelembe, így kilencre emelve az itt küzdő divíziók számát.

London, február 21. (MTI) Olaszországban a Senio völgyében a szövetségesek visszaverték a tüzéséggel és mozsárágyúk tüzzel támogatott erős német támadásokat. Mással a harc tevékenység éjjelre megszűnt a korlátozott.

2100 ANGOLSZÁZ REPÜLŐGÉP TÁMADTA BERLINT, DORTMUNDOT ÉS NÜRNBERGET

London, február 21. (MTI) Éjszaka több, mint 1200 brit bombázó támadta Dortmundot, az ellenség nyugati közlekedésének csomópontját. Angol Moszkvitok az éjszaka két légitámadás indítottak Berlin ellen. Tegnap délután 900 amerikai bombázó lecsapott Nürnbergre. A repülőgépek rengeteg gyújtóbombát és magasfeszültségű bombát dobtak le. Ez volt a legsúlyosabb légitámadás, amely Nürnbergre a háború folyamán érte. A támadás előtt felderítők jelentették, hogy a pályaudvarokat zsúfolásig megtöltötték a vonatok ezrei. 16 bombázó és 23 vadászgép odaveszett. — Olaszországból felszálló bombázók bécskörnyéki olajipari célpontokat bombáztak. Bombázták még a brenneri közlekedést és Trieszi hajógyárait.

NÉMETORSZÁG MÁR NEM TARTHATJA SOKÁIG MAGÁT

London, február 21. (MTI) Valamennyi svéd lap tudósításokat közöl a berlini és általában a németországi helyzetről. Berlin a legutóbbi légitámadás után egy héttel még égett. A menekültek elbeszélései kedvetlenségről, depresszióról és káoszról tanuskodnak. A lakosság gyűlöli a náci tisztviselőket. Vonaton és villamoson nyíltan beszélnek a kormányzat ellen és sokan kijelentik, hogy Németország már nem tarthatja sokáig magát.

IVOSIMA SZIGETÉN TOVÁBB FOLYIK A SZÖVETSÉGES ELŐNYOMULÁS

London, február 21. (M. T. I.) Mint MacArthur jelenti:IVOSIMA szigeten tovább folyik a szövetsé-

ges előnyomulás. A sziget két repülőtere közül az egyik már szövetséges kézen van. A szigeten lévő japán hadsereket elvették egymástól a szövetséges csapatok. — Manila déli részében rendkívül elkéseredett harcok folynak a japánokkal. Amerikai gépek ismét támadták Formosa és Burma repülőterét. Közép-Burmanában a britek kiszélesítették hídfőállásaikat Mandalaytól nyugatra és északra az Irravadi töltső partján.

CHURCHILL ÉS ROOSEVELT TÁRGYALÁSAI EGYIPTOMBAN

London, február 21. (M. T. I.) Churchill tegnap Roosevelt elnökkel találkozott Egyiptomban, ahol tárgyalásokat folytattak Ibn Saúddal és Faruk királlyal a közelkelet fontos kérdéseiről.

„Mióta a háború az Odera partjait perzseli Göbbels megváltoztatta véleményét!”

Moszkva, február 21. (MTI) A berlini rádió minap felfedezést csinált a háborúról, mondván, hogy a háború minden szempontból szerencsétlenség. Így panaszkodnak ma azok, akik valaha Németország világhatalmáról szavaltak, most, amikor a háború lángjai az Odera tölcső partjait nyaldossák. De még nem oly régen a háború dicsőítése volt a programja a német fasizták imperialista ideológiájának. Hitler a Mein Kampf c. könyvében a hódító háborút, mint legjelentősebb eredményt jellemzi. A fasizta lázálomban a rablás csodálatos módszereit írta. Hitler kijelentette, hogy az idegen lakosság tervszerű kipusztítására pontos technikát kell kidolgozni. A gázauók és halálkemencék szörnyű elképzeléssel még bűnösebb valóságok váltak. Hitler uralomra jutása után a német föliskolák haditudományi tanszéket állítottak fel. A kiadott hadtudományi könyvek elárasztották a könyvpiacot. A hitlerista propaganda mostani lamentálásának világában az egyik fasizta műve különös figyelmet érdemel. Mindenekelőtt kikelt az ellen a vakmerő állítás ellen, hogy a háború romboló. Annakidején ezzel ellentétben az a vélemény alakult ki, hogy a háború alkotás. Azt hir-

dették, hogy a háborút a világ legmagasabb jelenségének kell tartani. A német népet a háborúra való törekvésre nevelték. A katonai zsebkönyvekben is az volt olvasható, hogy Németországnak a világ abszolút urává kell válnia. Németországban még 1934-ben külön könyvet írtak arról, hogy a nagyvárosok légbombázása a civilizációra nézve igen hasznos lesz, mert a nem teljes értékű emberek megsemmisítéséhez fog hozzájárulni. Így szavaltak a hitleristák annak idején, amikor még meg voltak győződve arról, hogy csak ők fognak idegen városokat bombázni.

Ezután megkezdődött a háború. A Völkischer Beobachterben írta Göbbels: a háború történelmi szerepese. A háború normális jelenség a népek életében. A per most lezárult. A hitleristák szerencsének tartották a háborút és a rablást a Dnyeper és a Don partjain. Ma amikor a háború az Odera partjait perzseli, Göbbels megváltoztatta véleményét.

— Athénben megkezdődött a németekkel együttműködő három miniszterelnök és nyolc miniszter bűnperének tárgyalása.

— A berlini svéd követéség áttette székelyét a főváros mellettli Stendebé — stockholmi jelentés szerint.

badítottként jön, hát láthatja mindenki, így van itt. Segítettek mindenkiben. Az első napokban nem volt kenyér. De az oroszok csakhamar üzembe helyezték a pékségeket, persze, elsősorban a katonák részére. Hányszor jöttek asszonyok és kenyeret kértek tőlük. Soha sem kértek hiába. Az orosz katona ember volt és fel-

szabadító hadsereg tagja. Ott segített, ahol csak tudott. A magyar élet egyik legnagyobb nehézsége is jelentkezett: a tavaszi munkák végzése. Nem hiába nevezi a magyar »életnek« a gabonát, erre az életre vesztett el a kilátás, mert nem volt mivel szántani. Traktorok még akadnak, de üzemanyag nincs. Igás-

állatok alig kerülnek. És az orosz katona ismét megmutatta, hogy keleti lélek, akárcsak a magyar, amelyik az ázsiai pusztákról ide vándorolt. Megígérték, hogy felszabadítanak, megtették. Sőt többet tesznek ennél. Az életet is biztosítják számunkra és — mint a miniszterelnök Szegeden bejelentette —

már is adtak üzemanyagot a traktorokhoz, hogy ne maradjon munkálatlanul egyetlen magyar rög sem. Most már állatokat is kérünk, mert egyre jobban érezzük, hogy az orosz nép jóbarát és kitől kérjen az ember, ha nem a barátjától.

„Az orosz hadművészet sikerei Sztálin marsall hadvezetői lángelméjéből fakadó stratégiai módszereknek köszönhetőek!”

Moszkva, február 20. A szovjet hadművészet különösen az 1944-45. évi hadjáratában nyilatkozott meg teljes erővel. A vörös hadsereg hadműveleteit jellemzi az a törekvés, hogy minden körülmények között kezébe ragadja a kezdeményezést és a maga akaratát rákényszerítse az ellenségre. Rendkívül jellemző, hogy még a háború kezdeti szakaszában, amikor a vörös hadsereg védelmi harc folytatására kényszerült, aktív harci tevékenységével az ellenség akaratát és tevékenységét is alá tudta rendelni a maga akaratának. A vörös hadsereg tevékenységében beálló szűkebb körülmények között a szovjet hadvezetők a csapattal szemben nem azt jelenti, hogy a szovjet hadvezetőség nem őriz meg megfelelő mennyiségű tartalékot. A szovjet hadseregben a parancsnokság rendelkezésére mindig megfelelő tartalékok állnak rendelkezésre. A rendelkezésre álló erők célszerű felhasználása lehetővé teszi, hogy a vörös hadsereg gáncsai mértékű tevékenységet folytasson és csaknem szüntelen aktivitásával feszült helyzetbe kényszerítse az ellenséget. A gyors támadásokkal az ellenséget elűtik attól a lehetőségtől is, hogy új állásokban tartós védelemre rendezkedhes-

sék be. A szovjet hadvezetés igen sokszor az ellenség körülzárására irányuló hadműveleteket folytat, hogy megsemmisítse, vagy foglyul ejtse az ellenség emberállományát. Erre legjobb példa a sztálingrádi csata volt. Ezt a módszert a szovjet hadvezetés mindenütt kihasználta. Egy-egy ilyen alkalommal az ellenség 10-30 hadosztályt veszített. Az orosz vezetés mindenkor tárgyilagosan méri fel az ellenség erejét és lehetőségeit, kifürkészki az ellenség rendelkezésére álló erőket.

A vörös hadseregnek a gyakorlatban van áttűtve az elv, hogy egyetlen fegyvernem sem pótolja a másikat, hanem kiegészíti fegyvernem-tesztvéreit.

Végül meg kell említeni a vörös hadsereg egy további jellegzetességét, amely abban nyilatkozik meg, hogy a vörös hadsereg stratégiai vezetői rendkívül gyorsan irányítják a csapatok tevékenységét. A hadseregparancsnokság, melynek élén Sztálin marsall közvetlenül irányítja a nagyszabású hadműveleteket, rendszerint több arconal hadműveleteit vezeti egyidejűleg. A szovjet stratégia sikereit a stratégiai vezetők kiválóan biztosítják. Ennek magyarázatát azok a módszerek adják, amelyek Sztálin tábornagy hadvezetői lángelméjéből fakadnak.

„A krími konferencia a náciállamnak nemcsak halálos ítéletét mondta ki, hanem temetési programját is összeállította!”

Moszkva, febr. 20. A „Pravda” nemzetközi szemléjéből részletek: Közel egy hét telt el azóta, hogy a krími konferencia döntéseit nyilvánosságra hozták. Ezalatt a rövid idő alatt is a világsajtóban élénk visszhangra talált a krími konferencia eredményeiről kiadott kommuniké. Minél tovább tanulmányozzuk a deklarációt, annál jobbnak találjuk — írja a „Daily Mail”. Ugyancsak ez a lap a konferenciát állomásnak nevezi az emberiség történetének útján. Mint a „Daily Herald” megállapítja, az emberek ilyen nagyzerrel eredményre nem voltak elkészülve. Egy amerikai rádió hírmagyarázó kijelenti, hogy a krími határozatok felülmúlták a legmesszebbmenő reményeket. A konferencia eredménye több nemzedék életére fog kihátni. Egy newyorki lap a háború hatalmas mesterének nevezi a krími határozatokat és a következő szellemes megjegyzést teszi: A náci állam most nemcsak a saját halálos ítéletét hallotta, de megtudta temetésének programját is. Természetes, hogy ez a program nem felel meg a német fasizta rablóvezérek elgondolásainak. Mert Göbbels egyáltalán nem siet az akasztófához. Értelmetlen és céltalan ellenállásra sarkallja a németeket. A „Das Reich” című lap legutóbbi számában megjelent cikkében írja: Még a legborzalmasabb háború is jobb és könnyebb számunkra, mint az a béke, amit ellenségeink kényszerítenének ránk. Göbbels cikkének igen kifejező címet ad: „Eszélyeink”. A német fasizták abban látják utolsó

mentésüket, ha elodázzák az ítélet végrehajtását, mert másban már nem bízhatnak. A Délafrikai Unió miniszterelnöke parlamenti beszédében a krími konferenciáról a következő kijelentést tette: Most az egész világ megtapsolja azt, amit Jaltában sikerült elérni.

A német lakosság húsz km-es menetoszlopban menekül

Moszkva, február 21. (MTI) Németországból tegnap érkezett svéddek elmondották, hogy a Lübeckbe vezető országúton a menekültek 20 km-es menetoszlopa halad előre. Egyik svéd utas szavaival a német fővárosban most már nem állítják helyre a légi támadás okozta károkat, hanem barrikádokat építenek. Berlinben a romokból huzamos ellenállásra alkalmas védelmi állásokat építenek. A Tiergarten és egyéb körzetek teljesen tele vannak ilyen barrikádokkal. Sok épületet aláaknáztak Berlinben.

Moszkva, február 21. (MTI) A párisi rádió jelentette, hogy Berlinben továbbra is pánik uralkodik. A menekültek között gyakran kerül sor az összetűzésre. A vonatokon dulakodás közben igen sokan meghalnak és megsebesülnek.

— Vagyonmentő Rádós-u. 1.

S A J Á T

készítésű meliartók, barisnyatartók, fűzők, sörökők beszerezhető

Szénásy és Daku

Kötszész fűzőkészítőnél

Városháza épület.

Ocsenás József

cserépkályhámester

Debrecen, Ferenc József út 56

DEBRECZEN 2. OLDAL 1945. II. 22.

A Népjelöti Miniszter Ur figyelmébe!

Öszinte örömmel olvassuk a „Debreczen”-ben megjelent cikkét a lakásrendeletről kapcsolatban, mely nagyrészen megnyugtatót hozott ebben az égető kérdésben, mely a legnagyobb probléma mostanában. Sajnos, azonban nem teljesen kielégítő a bizony igen súlyos hátrányokat jelent arra a néprétegre, kik bombakárosultak lettek s ezáltal nincstelenül váltak. Nagyon súlyos helyzetbe hozza őket a bizony azt hiszem, hogy illetékesek figyelmét feltétlen fel kell erre a kérdésre hívnunk s kérni a rendelkezéseket a megváltoztatásáról.

A rendelet 12. §-a intézkedik az elhagyott lakásokkal kapcsolatban. Ha a lakást az előző tulajdonosa önként elhagyta, vagy erőszakos módon, vagyis a zsidórendeltekkel kapcsolatban, úgy akkor a lakást köteles a jelenlegi bérlő a régi bérlőnek visszaszolgáltatni a benne lévő bútortokat átadni, melyeket különben is csak használásra kapott meg később megállapítandó használati díj megfizetése ellenében.

A rendelkezés idevonatkozó pontja a második esetben értelmezve, vagyis midőn a lakást a bérlője vagy tulajdonosa erőszakos módon a már hatályon kívül helyezett zsidórendeltekkel kapcsolatban üresedett meg, akkor az alkalmazandó, mivel a törvény feltétlenül csak így magyarázható.

A rendelkezés az első része pedig, hogy az elmenekült bérlő, ha lakásába visszatérni kényszerült, akkor az odaahelyezett bérlő költözön ki, s részére más lakást utaljon ki a lakáshivatal, ez a sérelmes. Sérelmes pedig az alantlak miatti:

Az 1944 június 2-i bombatámadás áldozatait, kik az otthonukat elvesztették az akkor üresen álló lakásokat kapták meg. Ezen üres lakások tulajdonosai most már visszajértek s így az ottani lakást kénytelenek voltak visszaszolgáltatni, mert legnagyobb részben úgynevezett zsidórendeltekkel kapcsolatban megüresedett lakások voltak. Ezen bérlők részére tehát a lakáshivatal csak ismét üresen álló lakást utalhatott ki, mely lakás elmenekültek birtokában volt előzőleg. Az ismételt bombakárosultak: kik a későbbbeni támadások áldozatai lettek, szintén ilyen elmenekültek lakásait kapták meg.

Az elmenekültek annak idején, mikor a felszabadított orosz hadsereg városunk közelébe érkezett, mindenütt itthagyták, elmenekültek s a lakásukat itthagyták. Az önként történő elmenekülésükkel lemondottak mindenféle törvényes jogukról, mert a lakásból önként költöztek ki. Az elmenekülésük idején, vagyis míg a lakásból távol voltak, lakbért nem fizettek s ellenük kllalkoltást sem lehetett folytatni.

Az elmenekült lakásajajdonosok az elmenekülésükkor számoltak azzal, hogy a lakás itthagyják s arra ők nem is számítottak. Itthagyták előzetes törvényes felmondás nélkül s nem gondoskodtak a lakbérfizetést kötelezettség teljesítéséről, így tehát az a jog, hogy visszatérésük idején a lakást ők kapják vissza, egyenesen eltér az emberi igazságoktól.

Az ittmaradotjak átérték a háború minden borzalmát és veszélyét s teljesen nincstelenekké váltak a bombatámadások következtében. Most ismételen azokon essék súlyos sérelem, kik eddig semmi megsegítést nem kaptak, vagy ha kaptak is, allig vehető az számításba. Annak a bombakárosult új bérlőnek, ki elmenekült lakásába költözött, ismét csak olyan lakás utalható ki, mely jelenleg is üresen áll s ilyen lakás csak mint az elmenekült lakása van nyilvánírtva.

SZALMA SZATYROK RETIKÜLÖK a legnagyobb választékban!

Tóth Gyula vasútleben, Kossuth u. 11

Tehát ha az megint a régi tulajdonos által igényeltetik, akkor a bombakárosult, vagy az, akinél az ingatlana vagy lakása a harcok következtében megsemmisült, újra lakásnékül maradjon?

Az elmenekült tehát nem illetheti meg az a jog, ami az ittmaradotj lakosságát megilleti. Nem hinnénk, hogy az volna a célja az idézett rendelkezésnek, hogy azt sújtsa, ki idehaza maradt és kényszerülve volt lakást változtatni. Elképzelve az igen súlyos költsései és a helyrehozási költségtől, mert minden lakás alig lakható, a bombakárosult bérlőt újabb kiadásoknak s újabb terheknek kitenni nem lehet és nem igen hisszük, hogy ez volna a szándéka a mai demokratikus kormányzatnak.

Valószínűnek tartjuk, hogy ezen körülmény elkerülhető a rendelkezésűk figyelmét s így kérjük az illetékeseket, hogy a nagy tömegeket érintő s már eddig is a legtöbb áldozatot hozó lakosságban a rendelkezés a fentiek ismeretében hozandó megváltoztatásával mielőbb segítessenek.

Készönjük a szerkesztőség szíves jóindulaját, melyben ezen kérdésben rendelkezésre bocsátotta a lap hasábjait s vagyok tiszteltel sok bombakárosult nevében

Papp Sándor.

Az Egyházkerületi Tanács szigorú intézkedéseket hozott a szolgálatukat nem folytató tisztviselők ellen

A Tiszántúli Református Egyházkerület most tartotta tanácsülését a püspöki hivatalban. Dr. Révész Imre és dr. Szentpéteri Kun Béla elnöklésével. Jelen voltak még dr. Erdős Károly professzor, Ormós Lajos tanfelügyelő, dr. Szász Imre esperes, dr. Ferenczy Károly egyházkerületi fejező, Elek Imre tanácsjegyző, dr. Péter Zoltán igazgató, dr. Jarkucs István igazgató h. és Gaál István esperes.

A tanácsülésen több fontos ügy került tárgyalásra.

Révész Imre püspökhöz jelentések érkeztek arról, hogy egyes egyházi tisztviselők annak ellenére sem mutatnak hajlandóságot szolgálatuk újrafelvételére, hogy az állásukba visszatérés minden akadályja megszűnt.

Az egyházkerületi tanács elrendelte, hogy a visszatérésben nem akadályozott, de szolgálatfételre ennek ellenére sem jelentkező egyházi tisztviselőt közvetlen felletes hatósága hívja fel állásának záros határidőn belül való elfoglalására vagy igazoló jelentés beértesítésére. Az ellen az egyházi tisztviselő ellen, aki a felhívás ellenére sem foglalja el állását, az egyházmegyei bíróság a fegyelmi eljárást azonnal megindítja és azt soronkívül, de legkésőbb két hó. nap alatt lefolytatja, miután az illetőt állásából felfüggesztette.

Az elmenekült és a szolgálati helyükre visszatérő egyházi tisztviselők illetményei kiszolgáltatásának kérdését illetőleg az egyházkerületi tanács a következő szempontok figyelembevételével rendelte el:

Az 1944. évi december 31-ig esetleg előre felvett illetmények ügyét tekintsek lezártnak. 1945. január 1-től az ez idő után szolgálatfételre jelentkező egyházi tisztviselő igazoltatása után az illetmények az esetleges helyettesítés költségeivel kiszolgáltatandók.

Az egyházkerületi tanács felkéri az elnökséget, hogy az árván

ÜRES KÖLNIVIZES ÜVEGEKET legmagasabb áron veszek!

Sas utca 2. Illatszertár

maradt gyűllekezetek gondozásáról a lehetőséghez képest gondoskodjék.

Az orosz tábori színház előadása

Egy önmagára talált nemzeti népi művészetének tökéletes megnyilatkozása az orosz tábori színház bemutatkozása. A lélek mélyéről fakadó elementáris őserő kifejtődése hallatlan sikerűnek igazi rugója, mert mind az, amit műsoruk felölel, a népi kultúrából, mint őstalajból nőtt ki. Az orosz lélek érzelmi és érzelmi világa jut kifejezésre ebben a pompás műsorban s mi, akik régen sürgetjük a népi kultúra irányító szerephez való juttatását nálunk is, boldog megilletődéssel hallgatunk és élvezünk ezt az esemény-számbanemű műsort.

Külső megjelenés formában az egész bemutatás nem egyszerűségre törekvő s mégis a monumentális erővel hat. A kórus klasztikus pompája, dinamikájának kifinomult volta a legnagyobb elismerést érdemli. A sajtós orosz zenekar színskálája magával ragadó. Ugyancsak magas elismerést illeti a kiforrott táncprodukciót is, amely az értékálló művészi teljesítmény magaslatán áll.

Vasutasok a vasutasokért

Budapest vasutasága chezik! Az ország második hadseregének minden vasutasának bajtársi kötelessége az azonnali segítségnyújtás. Célmisszió alakjában. Elgondoljuk az, hogy legalább két személy részére elegendő élelmiszert úgy csomagoljunk, hogy annak tartalma egy-egy élelmiszer-főzéshez szükséges anyagokat tartalmazza, pl. burgonya, vagy száraz kenyér, hagyma, kész rántás, füstölt hús stb. Lehet azonban kenyér, liszt, borsó, száraz fűzelék, száraz teáza, szalonna, füstölt hús, burgonya, hagyma stb. magában is.

A szereltesomagokat kérjük f. he 24-én reggel 8 óráig az Üzletvezetőség épületében leadni, csak a fenti napon. Mentük meg az élelő vasutas családokat! Erre kérünk minden vasutat. Vasutasok Orsz. Szabadszakszervezetének debreceni központj! V. 20. 20. 20.

A kenyér

A szabad egyetlen megnyitó össze- jövetelen nagyrétkü szavak hangzóttak el. Juhász Géza tankerületi főigazgató nemzeti életünk multjáról szólott. Muhi, Mohács, Világos, Trianon nagy szenvedések jelző állomásai. Népi akaratörök meggyengítő. De létezőnkéjük Nagymajlány, a budai vérmes gyászos emléket is. Nemzetünk keleten nőtt törze. A vérrokonság szálai Euráziában, a keleti néptörzsekhez fűznek. A most élő kései nemzedék ébred ontadatarát és fálalni kénytelen az elődök által elkövetett tévedéseket. A bécsi kamarillai ellenséges indulattal volt a Lajtán innen átérő medence íránt. A táplálékot adó tehén állott a határvonalon s míg a magyar gazda táplálta szénával, abrakkal, a német pedig fejte. Sem gazdasági, sem művelődési érdekeink fölött nem rendelkezhet szabadon népünk.

Veres Péter vilagos okfejtésű beszédében töke tudás, munkavállalás fogalmának addt elsősegét.

Töke: maga a föld, melynek műveléséhez szerszámok szükségesek. A gyári termékek beszerzéséhez pénz, a forgalmi töke, a befektetési töke szükséges. A szerszámokon a befektető töke beszerzése talán szövetkezeti alapon valószínűbb.

A régi nyugalmat világban életünk támadtak ilyen példák. Ritkák. Szolgalegény módos gazdához állott be mindeneszolgáltatás. Szorgalmat, ügykeze, józanléte, takaréksága, ingatlanbeszerése adott neki módot. Csaldót alapított. Maga gazdája lett. Fű és lény nőtt fel a családban. A fű honvél önmagáért emelkedett. Töke, tudás, takarékság, szorgalom, józanléte meggyém haladva lehet reményünk a boldogabb holnapoz. Azt sem szabad elfeledni, hogy földműves népünk Istennek első munkatársa. A földműves családok a férfi és női tagja egyaránt munkahordozó. A földműves termel lent, kendert. A faluban nincs földműves család, hol kora tavaszkor végezze az osztóvá ne lenne a házbán. Igaz, hogy a gyár- ipar termékeit nagy hódítást tettek a falusi körökben is. De ez a tény nem mentesíti a földművelőt attól, hogy mint a földnek szerelmese híven termelje a kenyeret.

CSOKONAI SZÍNHÁZ

ma d. u. fél 4 órakor bemutató

Kálmán Imre nagysikerű operettje

Csárdás Királynő

3 felvonásban

Jegyrendelés telefon 110

"A magyar parasztnak az önálló birtokkal rendelkező, szabad-paraszt az ideálja"

Veres Péter előadása a Szabad Egyetemen

Nagy érdeklődés mellett nyitotta meg kapuit a debreceni Szabad Egyetem.

Az előadásorozatot Juhász Géza tankerületi főigazgató nyitotta meg. Rámutatott arra, hogy minden népnek szüksége van a megpróbáltatásra, mert egy nép nagyszerűsége a viharok napjában bonakozik ki legjobban. A magyar történelem tele van Mohácsokkal s mégis, annyi katasztrófa után, él a magyarság. Él, mert volt a magyarságnak egy mély rétege, mely ösztönös ellenállást tanusított a hivatalos vezető Nyugat-imádatával szemben. A romlotlan való építés, feladatainkkal való szembenézéssel kell kezdenünk. Ez a szembenézés hozta létre a debreceni Szabad Egyetemet, melynek előadó-gárdája részben ismerős már a magyar éllel, részben pedig most tért haza Moszkvából, hogy arny hazug propagandát után végre megmutassa nekünk Kelet igaz arcát.

Juhász Géza mélyértelmű fejtegetései után Veres Péter, az ismert paraszt-író tartott előadást a földreformról, valamint a magyar mezőgazdaság legsürgősebb feladatairól. A városi kultúrán felülről ember, akinek a földkérdés vagy politikai, vagy akadémikus volt eddig, most egyszerre ráébred a parasztság elsődleges termelő szerepére. A magyar élet sarkkérdése: 3 millió magyar paraszt problémája. Részletesen szólott a paraszti életforma csődjéről, a harmincas évek gazdasági katasztrófájáról.

Ami a földreformot illeti, azt minden párt akarja, a nagy kérdés azonban: hogyan hajtsuk végre? Üres nagybírókra áttelepíteni a mezőgazdasági városok földigénylőit: végzetes hiba lenne. A kisüzem-nagyüzem vitája ma már a múlté. A nagy baj az,

hogy parasztságunk sem az egyéni, sem a kollektív gazdálkodásra nincs kellőleg felkészülve. A mai káoszban a magyar nép egészséges életöztöne az egyetlen kivezető út. A magyar parasztnak az önálló birtokkal rendelkező szabad-paraszt az ideálja. Én — mondtja Veres Péter — a kollektív gazdálkodás híve vagyok. A kollektív gazdálkodásra azonban géphíány miatt nem lehet áttérni. Véleménye szerint szocialista földművelők már most alkothatnak apró szövetkezeteket önkéntes belépési alapon. Aki azonban egyéni gazdálkodást akar folytatni, az elől sem szabad elzárkózni.

A továbbiakban Veres Péter az ideál természetét fontosságát hangsúlyozza. A város felesleges emberanyagát okosan teszi, ha földműves munkával járul hozzá a fenyegető éhínség leküzdésére. Ne számíts arra senki, hogy pénzen minden meg lehet venni. Budapest másfél millió kiéhezett lakossága temérdek pénzzel rendelkezik s nem sokára megindul, hogy felvásárolja a még meglévő élelmet. Ald ma levág egy tyúkot, az akaratlanul is rablógazdálkodás folytat, mert nem gondol arra, hogy abból a tyúkból egy év múlva ötven tyúk lenne.

Befejezésül Veres Péter a mozgalmi emberekhez szól. Tekintsek a földkérdést elsősorú feladatnak s politikai érdekeiket rendeljék alá az ideál természetének problémáinak.

A nagy vonalakban mozgó, de kitűnően felépített előadászt Juhász Géza mondotja köszönetet. A földkérdés megoldása — mondtotta — az előadás szerint is a lehetetlenséggel határos, de minden nehézség ellenére sem lehet elodázni.

A Kossuth-utcán és a Ferenc József-úton emlékművet állít fel az orosz hadsereg

A Ferenc József-úton, az Alföldi Takarékpénztár előtti térséget és a Kossuth-utcai templom előtti területet napok óta deszkakerítés zárja el a nyilvánosság elől. A kerítés mögött erőteljes munka folyik. — A vörös hadsereg

ugyanis a városnak e két pontján művészi kivitelű, hatalmas emlékművet állítják fel. Az emlékművek a debreceni múkgyárban már készülnek és néhány hét múlva kerülnek felavatásra.

A debreceni tüzelőanyagellátást a magas fuvardíjak nehezítik meg

A debreceni közönség körében egyre több panasz merül fel, hogy a város lakosságának tüzelőanyagellátását rendkívül megnehezítik az indokolatlanul magas fuvardíjak. A város ma is méltányos áron, évenként 160 pengőért adja a tüzfát, egy-egy családnak fél ölet juttatva. A fát azonban a Halápról, vagy Apafáról kell beszállítani, ahonnan jó esetben 200, leggyakrabban azonban 300 pengő fuvardíjat kér a fuvaros. Ha a fát a fogyasztó hasábjában megkaphatja, akkor fél óra felvágása 100—120 pengő, ha azonban hasítás nélkül, rönkben veszi át, akkor 200 pengőbe kerül. Vagyis, ha tíz mázsa fa van a fél öletben, akkor 580, azaz másfél millió 58 pengőbe kerül a tüzelő a debreceni közönségnek. Javul a helyzet, ha hasábjában sikerült a fát kivágni, akkor 50 pengő egy mázsa fa ára. Így is, úgy is azonban horribilisen megrágtotta a tüzelőt a fuvardíj.

A fogyasztó közönség kívánsága az, hogy mint ahogy közmunkánál egy napi fuvar díja 80 pengőben van megállapítva, állapítsák meg illetékesek a tüzelő fuvardíját is távolságonként. Vagy ha a fuvarosok nem tudják megérteni, hogy a közönség nem képes megfizetni a lehetetlenül magas árakat, akkor fuvaroztassa haza közmunkában a fát a város. Számos sokgyermekes, kislétszámú család téli otthonának melegéről, gyermekek egészségéről van szó e problémával kapcsolatban. A közönség bizonyosra veszi illetékesek sürgős intézkedését!

Mussolinótól kiszabadítása után és a hitlerista Németországtól kapott katonai kitüntetések viselése tilos

Az új demokratikus magyar hadsereg felállításával kapcsolatban felmerült az a kérdés is, hogy mi történnék a hitlerista Németország és a Mussolini által kiszabadítása után adományozott kitüntetésekkel?

A honvédelmi minisztérium e kérdésben is gyorsan intézkedett. Megállapította ezen kitüntetések viselését, azok kivételével honvédek részére, hogy magukat e kitüntetések tulajdonosainak nevezzék, akár szóban, akár írásban. Egyúttal e kitüntetések folytán nyert minden eszelezes előnyt hatálytalannak nyilvánított.

Ez az intézkedés is mutatja, hogy az új magyar hadsereg parancsnokai demokratikus szellemben akarják megteremteni az ország új hadseregét.

DEBRECZEN 3. OLDAL 1945. II. 22.

Osztályuralom Igazoltatás - Népbíróság

Révai József ideiglenes nemzetgyűlési képviselőnek a nemzetgyűlésen elhangzott beszédét idézem: „... De az az egy bizonyos, hogy az új Magyarországot értelmiség nélkül, vagy ellene felépíteni nem lehet. Az értelmiségnek nem a vádlottak padján, hanem a magyar demokrácia lábórán, a Magyar Nemzeti Független Frontban van a helye... A demokratikus Magyarországot a néppel együttvalódó értelmiség, orvosok, tanárok, mérnökök, tisztviselők tízezrei nélkül felépíteni nem lehet és nem tudjuk.”

Mennyi józan meglátás, mennyi politikai érettség van ebben a beszédben. De mennyi ellentmondás, mennyi túlzás van a parasztpárt apró plakátjain, amely bizony nyíltan szólva megmondatlanul azt hirdeti: miénk a föld, miénk a gyár, miénk a tisztviselő! Kedves földműves testvéreim! Amikor ma minden józan magyar ember teljes erejét beveti, hogy egyetértéssel, egyetakarással felépítsük a demokratikus, független Magyarországot, miért kell ebbe az egyetértésbe beledobni az osztályuralom gondolatát. A demokrácia nem osztályuralom. A demokrácia népi uralom. A demokrácia a dolgozók uralma. Mégpedig úgy a szellemi, mint a technikai munkát végző munkások együttes uralma. A szellemi munkásra éppen olyan szükség van, mint a föld, az ipar, vagy a kereskedelem munkására. Ezeknek együttes, megértő munkálkodásával lehet felépíteni egy boldogabb jövőt, ahol kart karbaölve takarítjuk el a romokat, testvéri jóból nyújtva egymásnak abban a boldog gondolatban, hogy ez a svábok által meggyötört ország mindnyájunk közös tulajdona, amelyért élni és halni kell. Az elmúlt uralom legnagyobb bűne az volt, hogy német politikai érdekek jutalmazott. Ezzel döntötte romba az országot. Szellemi életünknek, irodalmi életünknek sírósója lett. Hangsúlyozom: a svábok uralmát egyszersmindenkorra biztosítsák. Hatalmas fejlődést elért gyárvezetőinket, alapítóikat félreállították s helyette dilettánsokat, politikai agenseket raktak be, hogy a munkásokat szíren hangokkal a fasiszta táborokba csalogassák. Vezető állású tisztviselőket ugyanúgy, mint a nyomorgó apróbb tisztviselőket valóságos rabslolgaként kezelték. Ha nem alkalmazkodott, kényszernyugdíjazták, kezébe a kenyeret kiütötték s pályáját derékba törték. A kereskedelem, pénzintézetekben, de különösen a hadseregben sváb volt az úr. A Krausznerék, vagy a névmagyarosított Kleinek, Haubnerék stb. uralkodtak a minisztériumokban és diktálták a hazafiságot azoknak, akik félretaszítottak voltak, de akiknek egy ízben több magyarság volt, mint az idegenből ide vándorolt sváboknak. Bizony, földműves testvérem, ezt eredményezte az osztályuralom. Erre az uralomra egy magyar ember sem vágyik. Az új Magyarországon minden ember álljon a helyére. Mindenki végezze

azt a munkát, amelyet tanult és amelyet szakképzettségével az ország javára a legjobban kamatoztatni tud, így lesz demokratikus, népi egység.

Az igazoltatásra nagy szükség van! Csak úgy lehet elképzelni a demokratikus Magyarország megépítését, ha a multat megrostáljuk. Azonban ez a rostálás ne legyen az egyéni bosszú, a vélt vádak, a gyűlölködés melegágyai. Legyen ez tárgyilagos, igazságos, az adott helyzetet bőlesen mérlegelő igazoltatás. Vajon nem lenne-e célszerű, ha azokra is kiterjedne, akik a mult törvényhozásának tagjai voltak, határozatok meghozatalában résztvettek, törvényhatósági bizottsági tagok voltak s a mai törvényhozó testületekben is helyet kapnak, megyei vagy városi bizottsági tagok ma is. Megnyugvást jelentene ez is, elejét venné sok olyan suttogásnak, amely a mentési akciót emlegeti. Meg kell állapítani bizonyossággal mindenki megnyugtatóra — hogy résztvettek-e olyan határozatok meghozatalánál leadott szavazatokkal, amely a mult szerencsétlen politikáját előmozdította s szörnyű katasztrófákat előidézte. Mert ha résztvettek, a legkevesebb büntetésük az lehet, haon álljanak félre szerényen s adóik helyüket az azoknak, akik a multban is kitartottak demokratikus elvek mellett.

A népbíróság is közelesem megkezdte munkáját. Böcs és igen előrelátó intézkedés volt, hogy csak pontosan aláírt, vagy személyesen előadott panaszokat tárgyalja le a népbíróság. Az is közmegnyugvásra szolgál, hogy aki tudatosan menteni akar valakit, ugyanúgy büntetést érdemel, mint az, aki bűnösnek találtatott. Van azonban mégis egy fogvatartóssága a rendeletnek. Nevezetesen az, hogy nincs semmiféle intézkedés arra, hogy az is bűnhődjön, aki bosszúból, vagy itt-ott hallott, alaptalan vádakkal illet valakit. Készségtelen, hogy csak névvel, vagy jegyzőkönyvvel beadott vádakot tárgyalja le a népbíróság, ez azonban nem jelenti azt, hogy a személyi bosszú büntetlenül ne ekeledhessen. Jóllehet joga van bárkinek a rendes bíróságnál becsületértért pert indítani, de nem jobb volna-e elejét venni sok alaptalan vádnak azzal, hogy aki alaptalanul vádol, bizonyos időre szintén internáltatik? Bizony, sok felesleges munkától mentesülne a népbíróság is.

Úgy az igazoltatások, mint a népbírósági ítéletek a legteljesebb igazság jegyében fognak meghozatni. Bizonyosra vesszük ezt, mert meggyőződésünk, hogy minden párt gondosan megválogatta azokat a polgártársainkat, akikre ezt a feladatot bízta. És ha egyszer túl leszünk ezen is, meglátva, nyugodtan nézhetünk tovább munkánk elé, amely nagy lesz ugyan, de ha a magyar lelkek egybeforrnak abban a gondolatban, hogy mind együtt és egy mindért, ha minden magyar ember tehetsége legjavát adja, hogy országunk felépüljön, ha a szellemi, a testi munkás egymásnak kezettnyújtva, megfeszített munkával dolgozik a demokratikus Magyarországot üdvéért, akkor eltávolozik fejkünk fölül a multak viharos fellege s egy jobb, egy igazság-

gosabb magyar élet kezdődik ebben a meggyötört hazában!

Mikszáth Kálmán egy elbeszélésében mondja: hiába pusztított e hazában a török, a német, ha a Mindenható Isten egy jó esős májst adott, a nemzet kilábol a bajból és újra virult. Adja az Isten, hogy ez a május jöjjön el mihamarabb, hisszük, fogadjuk, hogy ha még egyszer felépítjük rombadőlt hazánkat, itt soha többé a német úr nem lehet. A hatalmas Oroszországgal és többi szomszédainkkal jó egyetértésben élve, felépítjük az új, örökké élő népi, demokratikus Magyarországot!

Dózsa György.

Ne hagyjuk elveszni a nemzet virágát

A Hitler és magyar cinkei által reánk zúdított háború különösen sújtotta a németekkel fegyveresen szembeálló hős borsodi munkásságot és a „tíz Budapest sem ér meg egy Bécsot” jelző nevében kegyetlenül összerombolt fővárosunk lakosságát. Milliók pusztulásának megakadályozására mozgósítanunk kell a népi összetartást, a nemzeti szolidaritást összes erő. Erre a mozgósításra vállalkozott a Nemzeti Segély.

A borsodi akció méltó sikerrel járt. A felszabadított ország egész elegetnyedett lakossága megmutatta, hogy akar és tud is áldozatokat hozni a testvéri szolidaritás oltárán.

Mintegy 200,000 pengő gyűlt össze csupán Hajdú megyében, azonkívül 1200 q gabona, 100 q bab, 200 q liszt, 8000 darab tojás, sok zsír, szalonna, füstölt hús, konzerv. A borsodi bányászok érezhették a hajdúsági dolgozók segítő kezét.

Most a budapesti gyermekek megmentése a következő feladat. Ezek a gyermekek élelem és részben szülői gondozás nélkül ténferegnek a romoktól borított pesti utcákon. Tejes erkölcsi zülés és a szinte szeszertint veendő éhhalál fenyegeti őket. Morális és testi ellenállásuk napról-napra csökken és ha társadalmunk haladéktalanul és érejtelen fel nem karolja őket, a magyarság holnapja megy pusztulásra.

A Nemzeti Segély kiadja a jelzőt: Ki a nemzet fiatalágát az éhség és járványok poklából! Ne hagyjuk elveszni a nemzet virágát! Ne legyen család, amely nem vállalja legalább egy budapesti kislány, vagy kislány elhelyezését!

Ebből az akciónál jelentős részt kell vállalnia Debrecen népének. A magyar kormány székhelyének, a független, demokratikus Magyarországot szülővárosának élelem kell haladnia ebben a mozgalomban is. Senki sem maradhat ki belőle, aki nemcsak szavaiban, hanem tetteiben is híve a nagy magyar újjászülésnek.

Érdeklődés és jelentkezés ez ügyben: Nemzeti Segély irodája, Batthyány-u. 9. A jelentkezők megjelölhetik a vállalt gyermek nemét és korát is. A felajánlások ideje február 23—27.

Elfogadunk pénzbeli és élelmiszer felajánlásokat is, az együttesen otthonokban elhelyezendő gyermekek számára, akár egy összegben, akár havi hozzájárulásként.

KÉZIMUNKA FONALAKAT VESZÉK ÉS ELADOK GOBLEIN KÉPEK NAGY VÁLÁSTÉKBAN K A P H A T Ó PIKÓ kézimunka üzletében, Kossuth u. 4. sz.

Veszék, eladok szövetet, vásznat, férfi és női ruhát. Megbízásból a legmagasabb árat fizetok aranyért és érért. **Piac utca 21. BLUM** Szászina-vásárlat mellett

Tóth Lászlócal Budapestről hírt hozott, azt az urat kérem azonnal keressem fel. Sas u. 3. Tóth virágüzlet

Ékszerjavítást ismét vállal **HORA ENDRE** Kossuth u. 2.

MAGAS ÁRAT FIZETEK vászonért, szövetért, ugyanott megbízásból aranyot, órárt, régi p é n z e k e t veszek. **Piac-u. 59. üzlet.**

Tökéletes ruhát készít a megszokott fő szabással és munkával **Grünfeld** uriszabóság **Kistemplom mellett**

